

Transparența în activitatea Consiliului de Observatori al Instituției Publice Naționale a Audiovizualului „Teleradio-Moldova”: prevederi legale și practici de aplicare

Studiu de caz

Introducere

Consiliul de Observatori (în continuare CO), în calitate sa de reprezentant al interesului public în procesul de supraveghere a activității Companiei publice „Teleradio-Moldova”, are obligația să asigure o transparență deplină a activității sale.

Codul audiovizualului stabilește câteva prevederi generale de asigurare a transparenței activității CO, alegerea mecanismelor și mijloacelor necesare pentru asigurarea unei transparențe depline fiind lăsată la latitudinea Consiliului.

Astfel, în Codul audiovizualului sunt prevăzute în acest sens o serie de norme, cum ar fi:

Articolul 56. Componența Consiliului de Observatori

(2) Membrii Consiliului de Observatori desfășoară activitate în nume propriu și nu reprezintă nici un alt interes extern pentru companie decât interesul public.

(7) Modul de activitate al Consiliului de Observatori este ședința deschisă, care se convoacă de câte ori este nevoie pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.

Articolul 58. Atribuțiile Consiliului de Observatori

Consiliul de Observatori are următoarele atribuții:

c) evaluează performanța companiei și conducerii ei, publicînd rapoarte anuale și recomandări;

e) organizează întâlniri publice cu reprezentanți ai diferitelor categorii ale auditoriului din Republica Moldova pentru a efectua studii de audiență;

Expunere

În vederea exercitării funcțiilor sale, în temeiul prevederilor Codului audiovizualului, Consiliul de Observatori și-a adoptat propriul Regulament de organizare și funcționare (în continuare Regulament), în care a stabilit următoarele prevederi referitoare la asigurarea transparenței sale:

7. Activitatea Consiliului de Observatori este axată pe principiul transparenței. Acest principiu nu se răspândește asupra materialelor și informațiilor cu caracter confidențial sau secret.
38. Ședințele Consiliului de Observatori sunt publice. În unele cazuri, anumite părți ale ședințelor pot avea loc cu ușile închise, la decizia majorității simple a membrilor Consiliului de Observatori.
40. Ca rezultat al activității CO, în cadrul ședințelor, pot fi adoptate, după caz, hotărâri, decizii, rezoluții, recomandări, adresări, rapoarte, răspunsuri la solicitări, precum și alte documente.
Documentele adoptate de Consiliul de Observatori vor conține părerea majorității, dar, la solicitare, și opiniile separate ale celorlalți membri, care, prin decizia CO cu votul majorității vor fi făcute publice pe pagina web.
49. Autoritățile publice de orice nivel, organizațiile, partidele politice, asociațiile obștești, confesiunile religioase, alte asociații de cetățeni cu interes corporativ pot înainta sugestii, opinii ș. a. în adresa Consiliului de Observatori, dar nu au dreptul să intervină în activitatea acestuia și să-i ofere instrucțiuni.
50. La interpelările adresate în scris, Consiliul de Observatori răspunde în termen de cel mult 30 de zile din data solicitării lor în scris.

Constatări

În urma examinării activității CO de la fondare până în prezent în vederea asigurării transparenței activității sale constatăm:

1. CO își desfășoară ședințele sale în mod public.
2. Conform prevederilor Codului audiovizualului și propriului Regulament, la 22 februarie 2008 Consiliul de Observatori a făcut public raportul său de activitate pentru anul 2007.
3. În perioada anilor 2007-2008 membrii CO au avut câteva întâlniri cu publicul, au organizat un seminar teoretico-practic, au supus dezbaterii publice părți separate ale Caietului de sarcini al Companiei pentru anul 2008, și-au activat o pagină de Internet pe site-ul Companiei Teleradio-Moldova.
4. Deși CO a demonstrat progrese vizibile în vederea asigurării transparenței activității sale, totuși, constatăm o serie de restanțe importante la acest capitol:
 - a) informația privind desfășurarea ședințelor CO a fost publicată doar pe pagina WEB, neutilizându-se alte mijloace și posibilități de comunicare în timp util pentru mass-media și publicul interesat;
 - b) informația privind desfășurarea ședințelor CO nu a fost difuzată cu regularitate nici pe pagina WEB;
 - c) pagina WEB a CO nu a fost promovată suficient pentru publicul larg;
 - d) hotărârile adoptate de către CO au fost publicate pe pagina WEB uneori cu o întârziere de 4-5 luni de la adoptare;
 - e) pe pagina WEB nu sunt publicate toate informațiile și materialele care au stat la baza adoptării hotărârilor de către CO;
 - f) unele chestiuni de rezonanță publică au fost adoptate fără a le supune dezbaterii publice (Ex: Caietul de sarcini pentru anul 2009);
 - g) contrar prevederilor Codului audiovizualului, CO și-a atribuit un drept, prin intermediul Regulamentului, de a desfășura anumite părți ale ședințelor sale „cu ușile închise”.

Propuneri

În scopul ajustării activității CO la prevederile Codului audiovizualului considerăm potrivite următoarele acțiuni:

- a) informarea publică în timp util despre data, ora și agenda ședințelor CO, prin diverse canale de comunicare;
- b) promovarea paginii WEB a CO;
- c) organizarea unor dezbateri publice asupra raportului anual al CO;
- d) publicarea cu regularitate a hotărârilor adoptate, însoțite de materialele și informațiile care au stat la baza adoptării lor (cu excepția materialelor care comportă secret comercial, de stat sau de altă natură);
- e) supunerea dezbaterilor publice a chestiunilor de importanță majoră pentru IPNA Compania „Teleradio-Moldova” și care afectează interesele publicului larg;
- f) mediatizarea activității CO prin: participarea membrilor săi la diverse emisiuni radio și TV privind prerogativele Consiliului și modul în care sunt îndeplinite; desfășurarea cu regularitate a unor seminare teoretico-practice în vederea informării și documentării publicului precum și a instruirii și documentării membrilor CO;
- g) ajustarea Regulamentului CO la prevederile Codului audiovizualului referitoare la transparența ședințelor Consiliului, prin excluderea prevederilor, prin care acesta și-a atribuit dreptul de a desfășura ședințe „cu ușile închise”.